

Staatstoezicht op de Mijnen
Ministerie van Economische Zaken
en Klimaat

> Retouradres Postbus 24037 2490 AA Den Haag

De Staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat,
Ministerie van Economische Zaken en Klimaat,
Directie Transitie Diepe Ondergrond
t.a.v. de heer

Per e-mail:

@minezk.nl en

@minezk.nl

Datum 13 januari 2023
Betreft Uitvoerbaarheids- en handhaafbaarheidstoets wijziging
Mijnbouwregeling

Geachte heer ,

U heeft mij per e-mail van 9 december 2022 verzocht een toets op de uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid (UHT) van de voorgenomen wijziging van de Mijnbouwregeling uit te voeren.

De UHT wordt tegelijkertijd uitgevoerd met de internetconsultatie. Ik ga ervan uit dat wanneer de consultatie tot betekenisvolle wijzigingen leidt, ik in de gelegenheid zal worden gesteld een aanvullend UHT-advies te geven.

Op basis van de UHT vraag ik in het bijzonder aandacht voor de drie hieronder behandelde onderwerpen. Als de bij die onderwerpen genoemde tekortkomingen niet worden opgelost, is niet alleen de regeling, maar het nieuwe vergunningstelsel naar mijn oordeel niet uitvoerbaar.

Daarnaast heb ik enkele meer redactionele en technische opmerkingen om de uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid te bevorderen. Die opmerkingen zijn in de bijlage bij deze brief opgenomen.

Wat betreft de uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid van de in de voorgenomen wijziging van de Mijnbouwregeling vastgestelde hoogtes van de retributies heb ik op zichzelf geen opmerkingen. Uiteraard is de keuze om retributies te heffen voor aardwarmte reeds gemaakt in de wijziging van de Mijnbouwwet die nog in werking moet treden. Echter, ik merk wel op dat wanneer SodM deze retributies namens de minister moet gaan invorderen, daarvoor extra capaciteit bij SodM noodzakelijk is. Dit neemt SodM mee in de huidige claimronde.

1. Aanvraag vervolvergunning

Op grond van artikel 1.3b.4, eerste lid, onderdeel a, hoeft bij een aanvraag voor een vervolvergunning aardwarmte minder informatie te worden ingediend dan bij een aanvraag voor een startvergunning aardwarmte. Met name de in artikel 1.3b.2, vierde lid, onderdeel b en verder, genoemde informatie (waaronder bodemdalingscontouren, beschermde zones, schade aan gebouwen en natuur en milieu door bodemdaling en -trilling, seismische dreigings- en risicoanalyse, en het seismisch risico beheersplan) moet wel bij de aanvraag van de startvergunning aardwarmte, maar niet bij de aanvraag voor de

Staatstoezicht op de Mijnen

Bezoekadres

Henri Faasdreef 312
2492 JP Den Haag

Postadres

Postbus 24037
2490 AA Den Haag

T 070 379 8400 (algemeen)
F 070 379 8455 (algemeen)

info@sodm.nl
www.sodm.nl

Behandeld door

T

Ons kenmerk
22578354

Uw kenmerk

Bijlage(n)

vervolgvergunning aardwarmte, worden ingediend.

Deze beperking ligt niet voor de hand gezien artikel 24af van de Mijnbouwwet. Uit dat artikel volgt dat ook de aanvraag voor de vervolgvergunning aardwarmte onder meer de bodembeweging en de risico's en mogelijke schade daarvan moet beschrijven. Bovendien is de in artikel 1.3b.2, vierde lid, onderdeel b en verder genoemde informatie, gezien het in de artikelen 24aj en verder van de Mijnbouwwet opgenomen toetsingskader voor de vervolgvergunning aardwarmte, ook relevant om de risico's goed te kunnen beoordelen en een beslissing over die vergunning te nemen. Tot slot is bij controle of binnen de vergunde voorwaarden wordt gebleven van belang dat duidelijk is wat is aangevraagd en wat niet – en dus dat aan de vergunning een complete en samenhangende aanvraag ten grondslag ligt. Die aanvraag kan deels bestaan uit documenten die ook zijn gebruikt bij het aanvragen van de startvergunning aardwarmte. Zoals in de toelichting bij de voorgestelde bepalingen al is vermeld, kan op grond van het nu al bestaande artikel 1.2.1, derde lid, van de Mijnbouwregeling wat die documenten betreft worden volstaan met een verwijzing naar de eerder ingediende aanvraag voor de startvergunning aardwarmte.

Het is volgens mij daarom uit een oogpunt van de beoordeling van de risico's, uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid noodzakelijk dat artikel 1.3b.4, eerste lid, onderdeel a, wordt aangepast zodat alle bij de aanvraag van de startvergunning aardwarmte in te dienen informatie – voor zover die informatie ook bij de verlening van de vervolgvergunning aardwarmte een rol speelt – ook bij de aanvraag van de vervolgvergunning aardwarmte moet worden ingediend.

2. Integriteit afsluitende aardlagen

Op grond van artikel 1.3b.2, derde lid, onderdeel e, moet de aanvraag van een startvergunning een onderbouwing van de waarborging van de integriteit van de afsluitende aardlagen bevatten. Deze bepaling houdt verband met de voorgenomen artikelen 29q en 29t van het Mijnbouwbesluit, waarin wordt bepaald dat de aanvraag voor de start- en vervolgvergunning kan worden afgewezen als de integriteit van de afsluitende aardlagen niet voldoende is geborgd.

Voor de uitvoerbaarheid van deze bepaling is – uiterlijk bij inwerkingtreding van het nieuwe stelsel – noodzakelijk dat duidelijk is wat "voldoende borging" van de integriteit van de afsluitende aardlagen is, en hoe dit door de aanvrager moet worden onderbouwd. Dit is niet alleen van belang voor de aanvragers van de vergunning, maar ook voor mij als adviseur bij de vergunningverlening, en voor de minister als verlener van de vergunning.

Ik heb dit punt benadrukt in mijn toezichtsignaal van 26 november 2020, kenmerk 20230994, en daarna opnieuw in mijn UHT van 21 juli 2021, kenmerk 2118524, over de voorgenomen wijziging van het Mijnbouwbesluit. In contacten met uw ministerie daarover is toegezegd dat nadere regels worden opgenomen in de Mijnbouwregeling. Deze nadere regels zijn echter nu nog niet opgenomen.

In overigens constructieve contacten met uw ministerie, mede naar aanleiding van genoemd toezichtsignaal, is op dit punt nog verwezen naar een methodiek om te

kunnen bepalen of de integriteit van afsluitende lagen geborgd wordt. Deze rekentool is door TNO op verzoek van het ministerie ontwikkeld. U heeft mij eerder gevraagd om deze rekentool te beoordelen. In mijn recent aan u verzonden advies van 18 november 2022, kenmerk 22425299, heb ik de rekentool "SRIMA" en de daarin opgenomen norm beoordeeld. Mijn conclusie was dat de rekentool ongeschikt is voor het berekenen van scheurdimensies. Overigens sta ik niet achter de voorgestelde norm; het uitgangspunt van SodM is dat scheurvorming in de afsluitende lagen vermeden moet worden.

Gelet op het belang ervan, en eerdere gesprekken hierover tussen onze organisaties, ga ik ervan uit dat de reikwijdte van het onderwerp "voldoende borging" nog wel in de Mijnbouwregeling geregeld wordt voordat het nieuwe stelsel in werking treedt.

3. Seismische dreigings- en risicoanalyse

Op grond van artikel 1.3b.2, vierde lid, onderdeel d, moet de aanvraag van een startvergunning een seismische dreigingsanalyse bevatten. Uit die analyse moet blijken wat de omvang van het risico op bodemtrilling is en of aan de risiconorm voor het lokaal persoonlijk risico van maximaal 1 op de 100.000 per jaar (bedoeld in artikel 29p, eerste lid, onderdeel a, van het Mijnbouwbesluit) is voldaan.

Om deze bepaling na te kunnen leven, is voor de aanvragers van de vergunning van belang dat er een methode is om aan te tonen dat kan worden voldaan aan de risiconorm. Zonder zo'n methode is het voor mij als adviseur, maar ook voor de minister als vergunningverlener, zeer moeilijk om een onderbouwde conclusie over het voldoen aan deze norm te trekken.

Ook dit punt heb ik eerder benadrukt in mijn UHT van 21 juli 2021, en in de aanvulling daarop van 13 januari 2022, kenmerk 22005232. In contacten met uw ministerie daarover is toegezegd dat de risicoanalysemethodiek in de Mijnbouwregeling zal worden meegenomen. Regels over deze methodiek zijn tot nu toe echter nog niet opgenomen in de voorgestelde wijziging van de Mijnbouwregeling.

Momenteel wordt in opdracht van het ministerie gewerkt aan een methodiek voor de beoordeling van schade en risico's bij de vergunningverlening voor aardwarmte. Een onderdeel daarvan is een methode om te kunnen bepalen of aan de norm voor het lokaal persoonlijk risico kan worden voldaan. Voor de uitvoerbaarheid van het nieuwe vergunningstelsel voor aardwarmte, en specifiek voor het voldoen aan de in de Mijnbouwregeling opgenomen aanvraagvereisten voor de vergunningen, is van belang dat uiterlijk bij inwerkingtreding van het nieuwe stelsel in ieder geval die laatstgenoemde methode, of een andere methode voor toetsing aan deze risiconorm, beschikbaar is.

Gelet op het belang ervan, en eerdere gesprekken hierover tussen onze organisaties, ga ik ervan uit dat dit onderwerp nog wel geregeld wordt voordat het nieuwe stelsel in werking treedt.

Advies

De voorgenomen wijziging van de Mijnbouwregeling is naar mijn oordeel niet

uitvoerbaar als de bij bovengenoemde drie onderwerpen genoemde tekortkomingen niet worden opgelost. Ik adviseer u verder om de in de bijlage gemaakte opmerkingen te betrekken bij de vaststelling van de regeling.

Ik ga ervan uit dat uw adviesvraag hiermee is beantwoord. Vanzelfsprekend ben ik bereid dit advies nader toe te lichten.

Met vriendelijke groet,
de inspecteur-generaal der mijnen,

ir. T.F. Kockelkoren, MBA

Bijlage: redactionele en technische opmerkingen

Artikel 1.3.b.1, tweede lid, onder e	Typfout: seis <u>c</u> imiteitsgevoeligheid
Artikel 1.3b.2, tweede lid, onder g	Voorstel: verander "de beoogde reservoirlaag" in "de beoogde reservoirlagen". Het reservoirinterval kan uit meerdere lagen bestaan.
Artikel 1.3b.2, derde lid, onder c	Voorstel: verander "de put" in "de putten". In de regel zullen er minimaal twee putten bij de winning van aardwarmte worden gebruikt. Voorstel: verander "de beoogde reservoirlaag" in "de beoogde reservoirlagen". Zie opmerking bij art. 1.3b.2, tweede lid, onder g.
Artikel 1.3b.2, derde lid, onder f	Voorstel: verander "kenmerkende gegevens" in "het doel" van de gebruikte hulpstoffen. Het is voor de beoordeling van de aanvraag voldoende om te weten waarvoor hulpstoffen worden gebruikt (bijvoorbeeld als corrosie- of aanslagremmer, als biocide, als schuimmiddel of als tracer).
Artikel 1.3b.2, derde lid, onder g	Hier wordt naar een verkeerd artikel verwezen, het moet zijn: artikel 1.3b.6, eerste lid.
Artikel 1.3b.3, eerste lid, onder a	Voorstel: laat dit onderdeel weg, of verander "de werkzaamheden" in "de vergunning". De uitvoerder is op grond van de Mijnbouwwet aangewezen om alle werkzaamheden uit te voeren, terwijl dit onderdeel nu suggereert dat de uitvoerder maar voor een deel van de werkzaamheden kan worden aangewezen.
Artikel 1.3b.6, eerste lid, aanhef	Voorstel: voeg "in ieder geval" in na "...bevat".
Artikel 1.3b.6, tweede lid	Voorstel: vervang "en de wijze van indienen van de rapportage." door "waarop de rapportage bij de inspecteur-generaal der mijnen moet worden ingediend." Zo is direct duidelijk dat het gaat om een rapport dat bij de toezichthouder wordt ingediend.
Toelichting, Aanvraagvereisten startvergunning, blz. 14, laatste alinea	Een in praktijk belangrijk onderdeel van het seismisch respons protocol is een concreet protocol voor communicatie met SodM en andere overheden, en omwonenden. Voorstel is om dit in de toelichting meer te benadrukken. Bijvoorbeeld door na "... welke maatregelen dat zijn." in te voegen "Daarin wordt ook concreet benoemd welke overheidsinstanties op de hoogte worden gesteld, en welke communicatie met de omgeving plaatsvindt."

Toelichting, Bedrijfseffecten, a. Regeldruk, blz. 17	In de eerste zin is een woord ('wet?') weggefallen.
Toelichting	Er wordt twee keer verwezen naar artikel 1.2.2, derde lid, van de Mijnbouwregeling (verwijzing naar eerder verstrekte gegevens), dat moet zijn: artikel 1.2.1, derde lid.